

HELG

INNSENDT

Denne artikkelen er ikke skrevet av en journalist i Agderposten, og er derfor ikke fri og uavhengig journalistikk. Artikkelen er i sin helhet laget av en ekstern bidragsyter. Vi har funnet innholdet interessant for våre lesere, og publiserer det derfor redigert og tilrettelagt av redaksjonen. Det betales ikke honorar for slike artikler.

Fra «Udklækningsanstalt

Dette bildet er unikt. Her er kaptein Gunnar Mathiesen Dannevig med på strandnottrekk og yngelundersøkelse i regi av utklekningsantsalten for torsk i Flødevigen i 1907. Nå har fotograf Alf Georg Dannevig pusset støv av de historiske bildene fra de første årene i Flødevigen.

Forskningsstasjonen Flødevigen er en del av Havforskningsinstituttet, og grunnlaget ble lagt 15. november 1882. Da stiftet skipskaptein Gunder Mathiesen Dannevig Arendal Fiskereiselskap, som påtok seg oppgaven å opprette en utklekningsanstalt for torsk i Flødevigen på Hisøy. Nå har fotograf Alf Georg Dannevig pusset støv av de historiske bildene fra de første årene i Flødevigen.

I begynnelsen av 1880-årene hadde torskefisket på Skagerrakkysten gått så sterkt tilbake at det var vanskelig å få tak i nok fisk til husholdningene. På sine reiser var kaptein G.M. Dannevig sett at det kunne være mulig å få til utklekking og masseproduksjon av fiskeyngel. Da havforskeren professor Georg Ossian Sars oppdaget at kunstig befruktning av torskeegg var mulig, fikk Dannevig ideen om en utklekningsanstalt for torsk i Flødevigen. Mange vil si at dette vart starten på norsk oppdrettsnæring.

Undersøkelser hvert år

Allerede i 1917 startet Dannevig med et prosjekt for å undersøke effekten av den storstilte utsettingen av torskeyngel langs kysten av Skagerrak. Undersøkelsene ble gjort med strandnot, og denne typen undersøkelser pågår fremdeles, på nøyaktig samme måte og på de samme stedene hvert år. Disse undersøkelsene regnes som en av verdens fremste marine tidsserier innen havforskning.

Arven etter Dannevig

Selv om prosjektet til Dannevig ikke var noen ubetinget suksess har arbeidet med utsetting av egg og larver ført til ny kunnskap og nye metoder innen marin forskning og i oppdrettsnæringen.

I fagmiljøene hersker det liten tvil om at den faglige innsikten kaptein G.M. Dannevig hadde var enestående for sin tid. Hans pionéervirksomhet i Flødevigen i Arendal har hatt stor betydning. Den forskningstradisjonen som G.M. Dannevig startet i 1882 og ble videreført av hans sønn Alf og sønnesønnen Gunnar helt til 1971, lever i dag videre i Flødevigen. Dagens forskere og marinbiologer fører arbeidet videre, i Dannevigs ånd, nå med spesielt fokus på ressurs- og miljøspørsmål knyttet til kysten.

PÅ STRANDNOTTREKK: Kaptein G.M. Dannevig var selv med på de omfattende strandnottrekk og yngelundersøkelsene G.M. Dannevig, A. Dannevig og A. Vesthassel.

t» til Forskningsstasjon

fra starten. Dette bildet er tatt i Lundevangen ved Farsund i 1907 og viser Stiftamtman D. Koren (t.v.),
 FOTO: ALF DANNEVIG

FLØDEVIGEN UDKLÆKNINGSANSTALT: Vvåren 1907. FOTO: ALF DANNEVIG

HAR RESTAURERT BILDER: Fotograf Alf Georg Dannevig har restaurert de historiske fotografiene fra pionéertiden i Flødevigen. De gamle negativene på glassplater har vært godt bevart i Flødevigen, og når bildene nå er digitalisert gjør jeg dem tilgjengelig for alle som er interessert, forteller Alf Georg Dannevig.

FOTO: DANNEVIG FOTO

UTKLEKNINGSHALLEN: Kaptein G.M. Dannevig i Utklekningshallen i Flødevigen 1907

FOTO: ALF DANNEVIG

HELG

Et interessant poeng er at forskere ved Havforskningsinstituttets forskningsstasjon Flødevigen forsker videre på hvordan bestandene av kysttorsk i Skagerrak kan restaureres. For i dag er situasjonen ganske lik situasjonen på G.M. Dannevig's tid. Det er lite torsk langs kysten av Skagerrak, og i indre og ytre Oslofjord er den nesten helt borte. Den allsidige forvaltningsrettede og grunnleggende forskningen som i dag skjer i regi av Havforskningsinstituttet og Centre for Coastal Research (CCR) ved Universitetet i Agder, har stor nasjonal og internasjonal betydning.

Historisk dokumentasjon

Forskningsstasjonen Flødevigen oppdaget at de satt på en fotoskatt etter Alf Dannevig, som dokumenterte mye av hva som skjedde i Flødevigen de første 10-årene etter opprettelsen av "Udclækningsanstalten" på Hisøy. Noen få bilder har tidligere vært kjent og brukt for å fortelle historien om Flødevigen, men noen mente at det måtte finnes mange flere bilder.

Da fotograf Alf Georg Dannevig ble gjort oppmerksom på at det skulle ligge lagret bilder som Alf Dannevig hadde tatt i løpet av pionéertiden i Flødevigen, var Alf Georg ikke sen om å begynne å lete i loft og kjellere i Flødevigen. Resultatet var flere arkivskuffer med gamle fotografiske glassplater. Med funnet var viktig dokumentasjon sikret, og Alf Georg gikk i gang med å restaurere og katalogisere glassplatene – datidens fotonegativer.

Alf Georg Dannevig forteller at det har vært en spennende og morsom oppgave å digitalisere disse gamle negativene. De viste seg å være forbausende godt bevart, og med dagens teknologi er det mulig å restaurere bildene nennsomt slik at de kan framstå som verdifulle dokumenter fra en tid før manns minne.

Fotodokumentasjon av forskning I Alf Dannevig's samtid var folkelivsskildringer som regel slik at de viste folk i sin fineste stas. Når Alf Dannevig fotograferte, fanget han folk flest i arbeid med daglige oppgaver – enten det var fiske, forskning eller jordbruk. Alf Georg Dannevig har restaurert et stort knippe foto i praktboken "Arven etter Dannevig – fotoskatten fra pionéertiden i Flødevigen" presenteres både forskningshverdagene og folkelivsskildringer fra hele Sørlandet. Alf Georg hevder at bildene er ærlige, og han har verken lagt noe til eller trukket noe fra. De er slik de var, men renset og retusjert med nennsomt hånd – slik det kan og bør gjøres. **PS:** Hvis du lurer: G.M. Dannevig som grunnla Udclækningsanstalten, er Arendalsfotografen Alf Georg Dannevig's oldefar. Slektforholdet er at Alf Nicolay Dannevig, som har tatt de historiske bildene, var Gunder M. Dannevig's sønn, og han overtok forskningsstasjonen på Flødevigen før han igjen overlot den til sin sønn Gunnar Dannevig. Birger Dannevig, som var Alf Georg Dannevig far, var bror til Gunnar Dannevig.

► **Artikkelforfatter:**
Øivind Berg

1924: Strandnot-trekk i Toplandsfjorden med Alf Dannevig og Ragnvald Løversen på Børresholmen i 1924.

FOTO: ALF DANNEVIG

TORSKEYNGEL: Nyklekket torskkeyngel. Fra 1884 til 1971 ble det satt ut nærmere 10 milliarder torskkeyngel langs kysten, men i 1971 var det slutt. Strandnot-undersøkelsene fortsatte, og det gjør de fortsatt.

FOTO: ALF DANNEVIG

STRANDNOTTREKK ANNO 2018: Strandnot-trekk i vår tid skjer på samme måte av havforskerne ved Forskningsstasjonen Flødevigen. Det skjer på samme sted og samme tid hvert år.

FOTO: ESPEN BIERUD

LABORATORIEJOB: Oscar Aagesen måler sjøvannets spesifikke vekt.

FOTO: ALF DANNEVIG